

Bynke-ambrosie (*Ambrosia artemisiifolia*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Ambrosia artemisiifolia*

Synonymer:

Kaldenavn: Bynke-ambrosie

Beskrivelse: Bynke-ambrosie er en enårig urt, der opnår en højde på 0,2-1,5 m. Planten har dobbeltfjersnitdelte, korthårede blade med en mørk grågrøn bladoverside og en underside, der er en tand lysere¹. Stænglen er grøn-rødlig og forgrenet. Planten har små uanseelige cremefarvede blomster². De hanlige kurve er mangeblomstrede og sidder i endestillede klaser, hvor de hunlige er enblomstrede og findes i bladhjørnerne under de hanlige stande. Frøene er 2-3 mm lange og har næb. Frøbanken holder i omkring 40 år. En enkelt plante kan producere millioner af pollen og mange tusinde frø². De mest sensitive personer vil opleve symptomer ved koncentrationer på blot 5-10 pollen pr m³ luft².

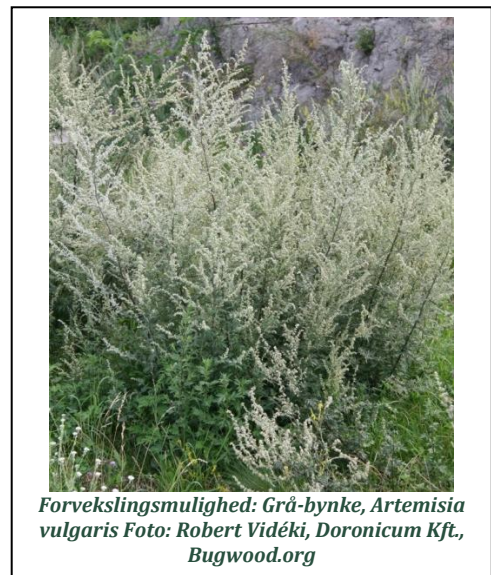
Bynke-ambrosie, Foto: Miljøstyrelsen

Forvekslingsmuligheder

Overfladisk minder Bynke-ambrosie om Grå-bynke *Artemisia vulgaris*, hvad der også er årsag til dens danske navn. Forskellen på de to arter ses blandt andet på stænglens farve som hos Grå-bynke er mørk rødbrun og hos Bynke-ambrosie grøn med rødlige passager. Bladundersiden hos Bynke-ambrosie er ikke lys grå ligesom det ses hos Grå-bynke¹.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Bynke-ambrosie stammer fra Nordamerika. Den er kommet til Danmark som forurening af fuglefoder. Der importeres ca 16.000 ton fuglefoder til Danmark om året, dette medfører en import af $16 \cdot 10^8$ frø af Bynke-ambrosie om året. Hovedparten af de danske planter spirer under forderbrætter til fugle. På nuværende tidspunkt er den ikke et problem i Danmark, da klimaet er så koldt³. Første gang Astma-Allergi Danmark observerede mange Bynke-ambrosie pollen i fælden i København var i 1999². Mange af de Bynke-ambrosiepollen vi ser i Danmark kommer sandsynligvis hertil med vinden fra Øst- og Centraleuropa². Arten findes hist og her i Danmark, fra 1962-2014 blev arten set på 50 lokaliteter i landet⁵.

Forvekslingsmulighed: Grå-bynke, *Artemisia vulgaris* Foto: Robert Vidéki, Doronicum Kft., Bugwood.org

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj

Sprednings- potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemme- hørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
2	1	1	1	3	3	5	11

Spredningspotentiale: 2 (middel). Spredningspotentialet for Bynke-ambrosie er vurderet til middel. Frøene spredes med vinden. I Danmark spredes frøene dog overvejende via fuglefoderblandinger, mejsekugler osv. I den danske nature producerer Bynke-ambrosie ofte ikke modne frø, men det formodes at ændre sig grundet klimaforandringerne og de dermed forventede temperaturstigninger¹.

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 1 (lav). Levestedets bevaringsværdi for Bynke-ambrosie er vurderet til lav. Bynke-ambrosie gror langs veje, havne, togbaner, byggetomter og brakmarker².

Påvirkning af hjemmehørende arter: 1 (lav). Bynke-ambrosies påvirkning på hjemmehørende arter er vurderet til lav.

Påvirkning af økosystemer: 1 (lav). Bynke-ambrosies påvirkning på økosystemet er vurderet til lav.

Økonomiske effekter: 3 (høj). De økonomiske effekter for Bynke-ambrosie er vurderet til høj, hvilket skyldes dens allergifremkaldende pollen, der medfører høje udgifter indenfor sundhedssektoren samt tabt arbejdsevne⁴.

Helbredseffekter: 3 (høj). Helbredseffekter for Bynke-ambrosie er vurderet til høj. Det skyldes at allergikere reagerer mere voldsomt på Bynke-ambrosie pollen end på lignende arter. Derudover har Bynke-ambrosie en længere pollensæson, der går fra juli-oktober³. Plantesaften er også allergifremkaldende ved direkte hudkontakt³. Sammenlignet med Grå-bynke er Bynke-ambrosie en tand mere allergifremkaldende². En enkelt plante kan producere millioner af pollen og mange tusinde frø². De mest sensitive personer vil opleve symptomer ved koncentrationer på blot 5-10 pollen pr m³ luft².

Total score = 11

Kilder

¹ Naturstyrelsen: Available at

<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Artsleksikon/Planter/Froeplanter/Blomsterplanter/BynkeAmbrosie/> (IGN62).

² Astma Allergi Danmark: Available at <http://hoefeber.astma-allergi.dk/typerafpollen/bynkeambrosie> (IGN63).

³ Kollmann, J., Roelsgaard, J.S., Fischer, M. and Nielsen, C.D. 2010. Invasive plantearter i Danmark, 1. udgave Frederiksberg. Biofolia (IGN4).

⁴ Global Invasive species database

<http://www.issg.org/database/species/ecology.asp?si=1125&fr=1&sts=sss&lang=EN> Besøgt 20.09.2015

⁵ <http://www.fugleognatur.dk/artintro.asp?ID=4959&dnavn=Bynke-ambrosie&latin=Ambrosia%20artemisiifolia> Besøgt 24.11.2015 (IGN1984).